

Fatální omyl Německa v dotování ceny elektřiny, který Česko nemá následovat – Milan Smutný

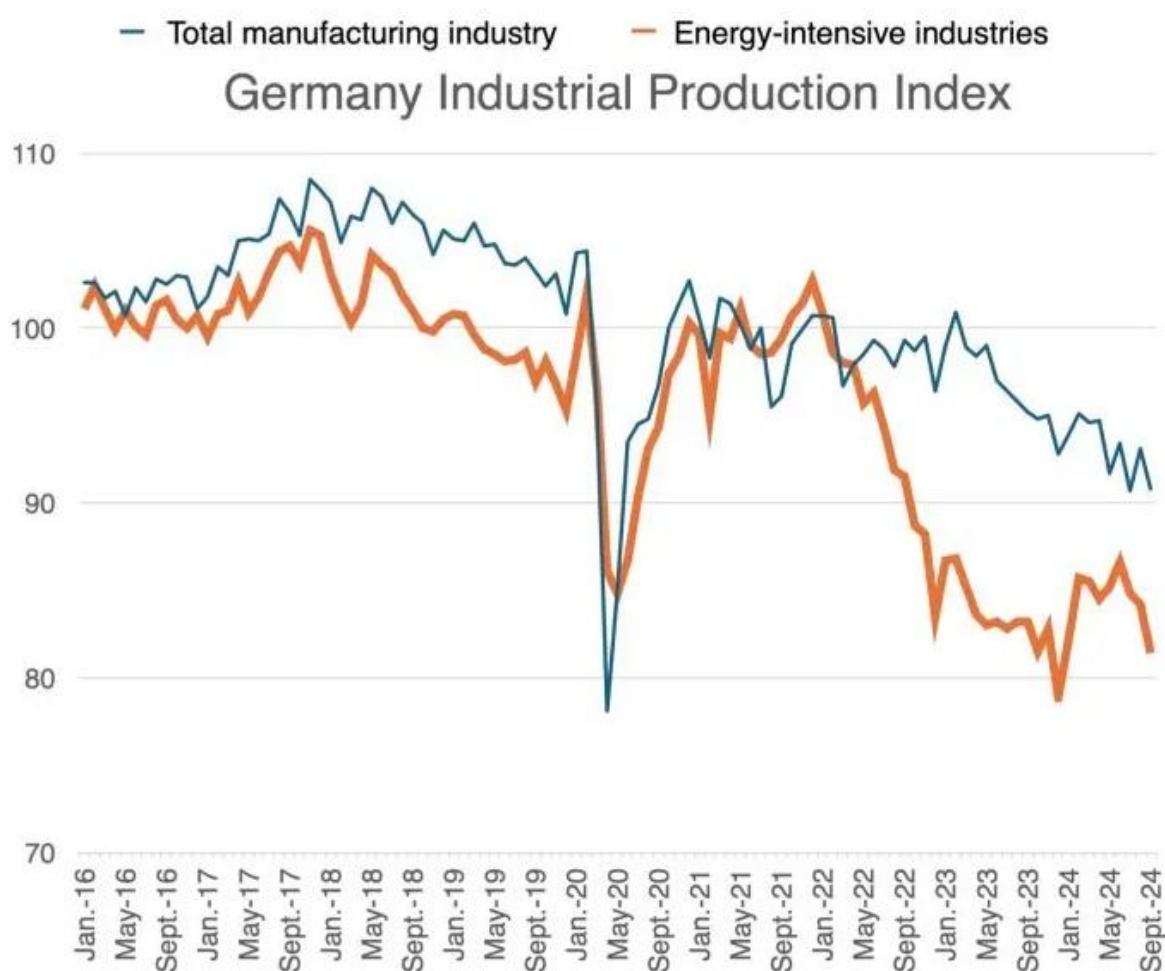
V letech 2026 až 2028 chce německá vláda energeticky náročným firmám dotovat cenu elektřiny na 0,05 €/kWh. Místo řešení podstaty vysokých cen energie Berlín z daní občanů záplatuje důsledky zelené tranzice. Nová vláda ČR by měla zvolit jinou cestu.

Německá vláda reprezentovaná ministryní hospodářství a energetiky Katherinou Reicheovou (CDU) počátkem listopadu oznámila, že je v závěrečné fázi jednání s Evropskou komisí o podrobnostech dotací elektřiny pro průmyslové podniky. „Očekávám, že budeme moci zavést cenu elektřiny pro průmysl od 1. ledna 2026,“ řekla Reicheová. Schválení i takto velkorysé státní pomoci německým podnikům by však v Bruselu neměl být problém. Tato podpora by měla být konformní s novým rámcem Evropské komise Clean Industrial Deal State Aid Framework (CISAF), který byl letos přijat právě kvůli vysokým cenám energií a zlepšení konkurenceschopnosti evropských ekonomik.

Německá energeticky náročná průmyslová odvětví, jako je např. výroba oceli, sklárství a chemický průmysl, mají od ledna 2026 dostat dotace tak, aby polovina jejich spotřeby elektřiny v letech 2026 až 2028 včetně měla finální cenu elektřiny 0,05 eura, tedy asi 1,20 Kč za kWh. Dotace se mají vztahovat na 2200 firem v Německu a již beztak deficitní spolkový rozpočet to zatíží výdajem asi 1,5 miliard eur (cca 37 miliard Kč) ročně. Část ušetřených peněz pak bude muset podnik vynaložit do dekarbonizace svých aktivit. Německé energeticky náročné podniky ročně spotřebují kolem 100 terrawatthodin (TWh), tedy bezmála čtvrtinu celoněmecké spotřeby. Podle zprávy Spolkové agentury pro síť v roce 2024 činila čistá spotřeba elektřiny 431,7 TWh (v roce 2023: 450,5 TWh).

Vysoké ceny energie a zvláště elektřiny jsou jednou z příčin, proč německý průmysl s podílem asi 25 % na tvorbě HDP Německa ztrácí konkurenceschopnost se světem. Podle Spolkového statistického úřadu průmysl zaměstnává asi 23 % pracujících Němců, kdežto v roce 2000 to bylo 30 procent. Německo se v důsledku zelené energetické transformace pod nechvalně proslulým názvem Energiewende deindustrializuje a iracionálně prováděnou dekarbonizaci umocňuje obří byrokracie a regulace propojená s enormními personálními náklady, odvody na sociální zabezpečení a s extrémní daňovou zátěží. Tento těžce stravitelný koktejl problémů má své důsledky.

Graf: Německá průmyslová produkce klesá, zvláště energeticky náročných firem.

Pokles německé průmyslové produkce. (Zdroj: Eurostat, BDI)

Německo se propadá hlouběji do ekonomické stagnace, v letech 2023 a 2024 bylo v recesi, letos to má být vůči růstu HDP snad černá nula. Nová [data](#) Německého ekonomického institutu (IW) ukazují, jak vážná se situace stala: každá třetí firma plánuje v příštím roce propouštět. Pouze 18 % firem zvažuje najímání nových zaměstnanců. Obzvláště neradostný je výhled v průmyslovém sektoru: Podle průzkumu IW plánuje 41 % firem propouštět, zatímco pouze jedna ze sedmi hodlá vytvářet nová pracovní místa. Celkově 3/4 dotázaných firem očekávají, že v roce 2026 nebudou vyrábět více než dnes. Zvyšuje se také neochota investovat: pouze

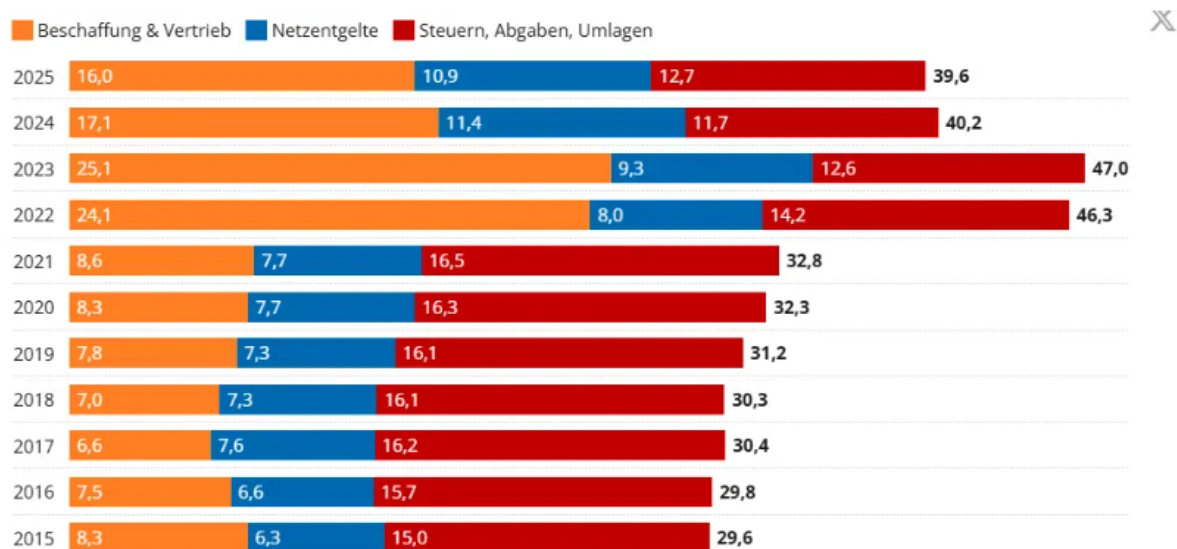
23 % plánuje své investice zvýšit, zatímco 33 % je hodlá snížit. Podle IW je tak dlouhé období negativních očekávání bezprecedentní. Celoročně hodnocené podnikové investice v roce 2024, očištěné o inflaci, byly o 6,5 % nižší než v roce 2019.

Německá vláda v čele s kancléřem Friedrichem Merzem (CDU) se od svého počátku vládnutí zaměřila v hospodářské politice především na investiční pobídky, snižování byrokracie a posilování klíčových průmyslových odvětví. Dne 21. července 2025 vláda přijala tzv. „Okamžitý investiční program“. Vláda tehdy mimo jiné oznámila degresivní odpisovou sazbu až do výše 30 % pro firemní investice. Podle [webových stránek spolkové vlády](#) mají tato a další opatření posílit „atraktivitu a konkurenceschopnost Německa jakožto lokality pro podnikání“.

A jaká je vlastně tolik kritizovaná cena elektřiny pro německý průmysl a také pro domácnosti? Aktuální data BDEW, klíčového průmyslového sdružení 2000 firem z energetického a vodohospodářského sektoru, nabízí mimořádně zajímavá data, a to aktuálně za říjen 2025, respektive za dosavadní letošní vývoj v historickém srovnání. Pokud jde o německé domácnosti, průměrná cena elektřiny nyní činí v průměru 39,6 eurocentu za kWh (asi 9,70 Kč).

Graf: Cena elektřiny pro německé domácnosti ve srovnání roků 2015 až 2025:

Průměrná cena elektřiny pro domácnost v eurocentech/kWh, roční spotřeba 3 500 kWh

Stand: 10/2025

Quelle BDEW • Daten • Einbetten • Grafik

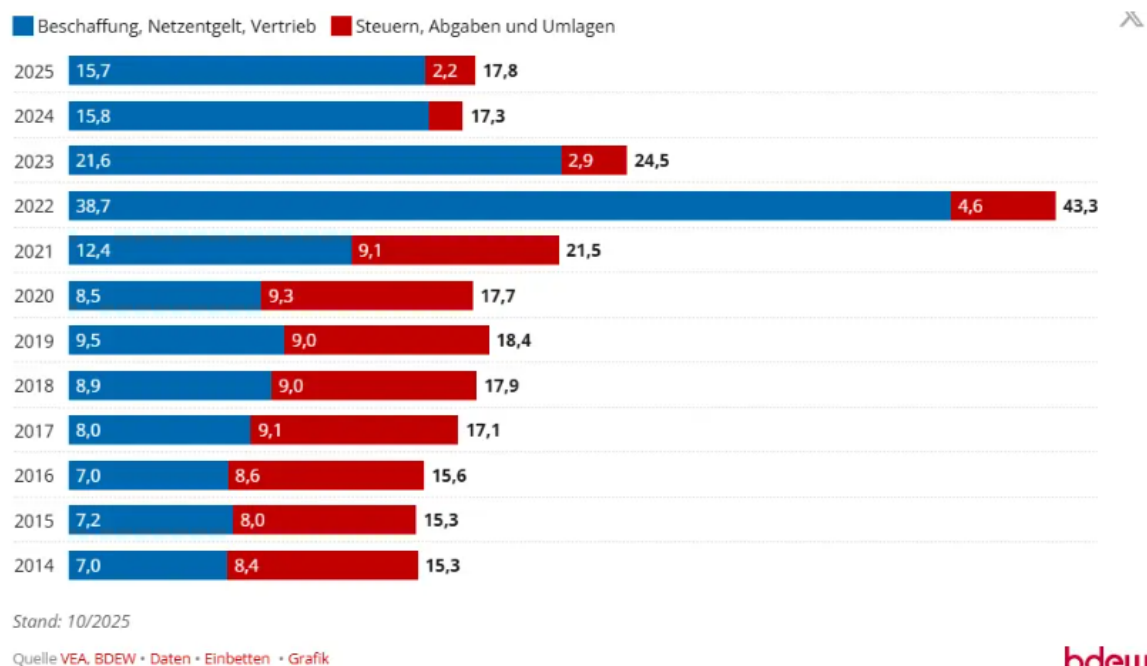
bdew
Energie. Wissen. Leben.

Německé domácnosti nemají v cenách elektřiny obří úlevy jako průmysl. (Zdroj: BDEW)

Z grafu jasně vyplývá, že zatímco náklady v položce za silovou elektřinu a její odbyt (Beschaffung & Vertrieb) se proti roku 2015 zvýšily v letech energetické krize až na trojnásobek a nyní jsou na dvojnásobku, náklady posilování sítě a její správu a na distribuci (Netzentgelte) také významně rostly. Vládě nezbylo než aspoň zčásti kompenzovat růst ceny snížením daní, odvodů a poplatků (Steuern, Abgaben, Umlagen). Ty přesto tvoří pro domácnosti 32 % z celkové ceny, silová elektřina a její odbyt 40 % a síťové náklady 28 % celkové ceny s rostoucí tendencí. Průměrná německá rodina se spotřebou 3500 kWh tak ročně zaplatí bezmála 1400 eur, tedy v přepočtu asi 9,70 Kč/kWh, což je plně srovnatelné s českou cenou pro domácnosti, jejíž kupní síla je ovšem v průměru 2,5násobně nižší.

Je třeba si uvědomit, že od roku 2022 německá vláda převedla na státní rozpočet poplatků za obnovitelné zdroje, který by konečnou cenu zvýšil bezmála o 7 eurocentů (1,70 Kč) a také dotuje náklady na rozvoj sítě v důsledku překotného budování nových solárních a větrných elektráren. K poklesu německých cen elektřiny od ledna 2026 pomůže i více než poloviční snížení poplatků směřujících na provoz přenosové soustavy. Stát za tuto podporu zaplatí dalších 7,6 miliardy eur, které chce vzít z klimatizačního fondu. Ten ovšem provozuje na dluh. Obě tyto položky odlehčují spotřebitele, ale zatěžují deficitní státní rozpočet asi 20 miliardami eur ročně (cca 490 miliard korun).

Graf: Cena elektřiny pro energeticky náročný průmysl v letech 2014 až 2025: Průměrná cena elektřiny pro nové smlouvy v průmyslu včetně snížené daně z elektřiny, roční spotřeba 160 000 až 20 milionů kWh, středonapětové napájení, dodávka v následujícím roce.

Cena elektřiny pro německé firemní velkoodběratele je už nyní dotována. (Zdroj: BDEW)

Graf odhaluje zajímavá fakta: samotná silová složka elektřiny je zde sloučena nejen s odbytem, ale také s náklady na síť a distribuci. Přesto je ve srovnání s rokem 2015 letos více než dvojnásobná s extrémními výkyvy v letech 2022 (pětinásobný růst ceny) a 2023 (trojnásobné zdražení). Vláda tomu čelila až čtyřnásobným snížením daní, odvodů a poplatků. Přitom neveřejným údajem je, kolik vláda ještě nejnáročnějším energetickým podnikům posílá jako daňovou vratku.

Nejpodstatnější zjištění je, že vinou zásadního růstu systémových nákladů (posílení sítě, dotované služby výkonové rovnováhy, dotované bateriové systémy, placení zmařeného výkonu při kanibalizaci produkce z OZE v kombinaci s nákupem velmi drahé energie při nefunkčnosti OZE atd.) nepřinesly solární a větrné zdroje s instalačními a provozními dotacemi, bez nichž nejsou životaschopné, ŽÁDNÉ slibované zlevnění elektrické energie, ale pravý opak s očekávaným dalším zdražením finální ceny, možná přechodně tlumeným státními dotacemi (na dluh) v podobě daňových úlev. Duální systém energetiky Německa (tzv. OZE a záložní uhelné a plynové elektrárny) v obou větvích dotovaný s prudkým růstem

nákladů na síť je zárukou dalšího zdražování. Jestliže má Německo nyní v solárních a větrných zdrojích instalovanou kapacitu 195 GW, v roce 2030 to má být už 350 GW! A k tomu chce za dotace asi 20 miliard eur postavit nové plynové elektrárny s instalovaným výkonem 12 GW. Větší kapacitu se státní pomocí EU postavit nedovolí.

A jaký je z tohoto grafu další závěr? **Přestože dnes německé podniky doslova lkají nad neúnosnou cenou elektřiny, ve skutečnosti nyní díky velkorysým daňovým odpustkům mají stejnou cenu elektřiny jako v letech 2017 až 2020, tedy daleko před energetickou krizí, která začala v létě 2021.** Německé podniky tak ale díky slevě aktuální ceny elektřiny o více než 70 % získají tvrdou konkurenční výhodu.

A kdo bude přímou obětí německé dotační politiky? Mj. české podniky, které mají dle Eurostatu průměrnou cenu elektřiny 0,16 eura/kWh (3,90 Kč). Jakou mají české podniky šanci této situaci čelit? Všechny nákladové vstupy českých průmyslových firem jsou spojeny se světovými cenami. Jedinou výjimkou jsou zásadně nižší mzdové a personální náklady. To tedy znamená, že aby české podniky zůstaly vůči německým partnerům (nejvíce, tedy 30 % obchodu ČR připadá právě na Německo) schopné konkurence, ***musí udržet mzdové náklady hodně na uzdě. A to je velmi nepříznivá zpráva nejen pro samotné zaměstnance a jejich šance na lepší životní úroveň, ale i pro makroekonomy českého státu, který už větší polovinu růstu HDP kryje spotřebou domácností.***

Nová česká vláda pod vedením hnutí ANO se také chystá pomoci s cenami elektřiny mj. tím, že na státní rozpočet převede rovněž jako Německo poplatek 0,60 Kč za každou kWh (včetně DPH) na podporu obnovitelných zdrojů. Z těchto daní mj. solární baroni v letech 2010 až 2030 získají 800 miliard korun. V důsledku zcela přemrštěně politicko-lobbisticky nastavených výkupních cen z obnovitelných zdrojů například velká solární elektrárna dostává za 1 kWh klidně i 16 korun. Uhelné i jaderné elektrárny v Česku vyrábějí kWh hluboko pod cenou jedné koruny. S pohledem nad debatou ohledně 300miliardové současné „sekery“ v českém státním rozpočtu je iluzorní se domnívat, že Praha se může s Berlínem měřit v permanentní soutěži v oblasti dotací.

Unijní odrhovačky o „*zjednodušení stávající legislativy, využití plného potenciálu digitalizace a umělé inteligence a vytvoření vedoucích evropských trhů pro klimaticky šetrné produkty*“ kombinované s obchodními bariérami a emisními cly jako o receptu na současnou krizi průmyslu a celé ekonomiky zemí EU nemohou zakrýt fakta o příčinách tohoto stavu. Iracionální dekarbonizační kurs EU a většiny podvolených členských zemí, který je celosvětově zcela unikátní a nemá žádné následovatele (kromě prázdného tlachání na mezinárodních fórech), je prapodstatou prohlubujících se problémů se zajištěním bezpečné a cenově dostupné energie. Pokus o vytvoření finančního perpetua mobile z ekonomicky devastačních emisních odpustků (poplateků) uvalených postupně na všechny, přičemž výnosy čerpá bohatá část společnosti a zelená lobby, se stále více mění v nekonečný řetězec nových a nových dluhů, které nezaplatí ani vnuci našich vnuků. A roste společenské napětí a frustrace.

Jak se potvrzuje, společný energetický trh EU neznamena, že Česko se svým dosud výhodným energetickým mixem má mít stejnou tržní politiku s elektřinou jako Německo, které se nesmyslně zbavilo jádra. Jinou obchodní politiku provádí s elektřinou jaderná Francie, jinou státy Iberského poloostrova, Polsko či Balkán. Pár procent zobchodované české elektřiny na burze v Lipsku nemůže být bez zničujících dopadů nadále „referenční cenou“ pro českou elektroenergetiku.

Česko má s novou vládou šanci zásadně zbrzdit tuto politiku: omezením či zastavením dotací na OZE a udržení uhlé energetiky až do její náhrady špičkově bezemisní jadernou energetikou. Bude-li konečně jádro zařazeno v EU do bezemisních podporovaných zdrojů, tak Česká republika má už v současnosti své dekarbonizační cíle nejen splněny, ale přeplněny. A solární, větrné a další obdobné zdroje necht' bez dotací dokáží, zda jsou životaschopné. Nejen autor tohoto článku je ale přesvědčen, že pokud skončí dotační podnikání spojené s těmito málo zelenými a pramálo obnovitelnými zdroji, jejich provozovatelé ztratí okamžitě zájem o osud planety. A to je reálná šance na to, aby se peníze dostaly do rukou skutečným ochráncům přírody.

Zdroje:

<https://www.reuters.com/sustainability/climate-energy/german-minister-power-price-support-industry-be-introduced-january-2025-11-03/?>

<https://www.bundeswirtschaftsministerium.de/Redaktion/DE/Pressemitteilungen/2025/11/20251103-friends-of-industry-konferenz.html>

<https://www.iwkoeln.de/presse/pressemitteilungen/michael-groemling-jedes-dritte-unternehmen-plant-2026-stellen-abzubauen.html>

<https://www.destatis.de/EN/Themes/Economy/Short-Term-Indicators/Long-Term-Series/Labour-Market/lrerw14a.html>

<https://www.bundesregierung.de/breg-de/aktuelles/wachstumsbooster-2351752>

<https://www.epochtimes.de/politik/deutschland/5-cent-je-kilowattstunde-reiche-geht-von-industriestrompreis-ab-januar-2026-aus-a5291582.html?>

<https://www.handelsblatt.com/unternehmen/energie/stromverbrauch-in-deutschland-2025-so-viel-strom-verbrauchen-haushalte-im-durchschnitt/29024506.html>

<https://www.bdew.de/service/daten-und-grafiken/bdew-strompreisanalyse>